

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد همه سر به سر تن به کشتن دهیم
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

انجنیر سید عبدالقادر

۱۶ نومبر ۲۰۱۳

د امریکا سره د امنیتي تړون امضاء کیدل

که د استعماري اشغال د نوي پراوپیلیدل

په خوله وايي خو په زړه يي وطن نه دي — داد چیغو تیکه دار دی مین نه دي

زموږ په وطن کې نیژدې د دولسو کلونو راهیسي د امریکا تر رهبري لاندې غربي نړي داسې یوه خطرناکه لوبه پیل کړې ده ، چې داوس مهال دمنطقي په ډیرو حساسو سیاسي او نظامی شیبو کې دالوبه خپل ځان یوه نوي پړاو ته ننه باسي . که دسیاسي تعقل او ملي گټو په رونا کې ددې لوبې ژر تر ژره مخنیوي ونه سي ، نو دخاني تلفاتو وڅنگ ته به نه یوازي دا ولس دبربادي وکندي ته واچوي ، بلکه دمنطقي هیوادونه به هم داور په لمبوکي وسوځوي . ځکه نو لازمه ده چې پر وطن مین روشنفکران په ځانگړي توگه هغه سیاسي گوندونه او اجتماعي سازمانونه چې ځانونه ملي او دموکراتیک بولي ، د ولسی مقاومت سره یو ځای ژرترژره دیو ملي تفاهم په رونا کې دا لوبه رامهار کړي . ځکه ددې لوبی استعماری لوبغاری غواری دافغان (کورني بشری او اقتصادی جنایتکارانو) سره په گډه دافغان ولس مادی شتمنی دزور په لیونتوب په یوه اوبله بهانه د تیرو دولسو کلونو په څیرد ځان سره یوسي . او افغان معنوي شتمني بیا دغربي کلتور قرباني کړي ، چې ددې استعماري او استثماری پروسې لري نن افغان یرغل ولس په خپلو سترگو باندي ویني ، یعنی (د مځکو او نورودولتي ملکیتونو غصبول ، بدلمنیو «فحشاء» ته ددموکراسي تر نامه لاندې لاره خلاصول ، د ځینو ولایتونو په ولسوالیو کې دیرغلگرو پوځیانو له خواه دشیپي دکورونو په پلټنه کې پر یو شمیر افغاني ناموسونو باندي دهم دې جنایتکارانو له خواه جنسي تیري حتا دکندهار په ځینو ولسوالیو کې ددوي له خواه دافغاني بنځو تښتول او ورکیدل ، د پلټني پر وخت پر ځینو زرو او ځوانونو باندي دتیلو اچول ، سوځول او په شهادت رسول ، داسلام دمقدس دین څخه په پټو کلیسا و کې عیسویت ته دافغانانو اړول) چې دا دپورتنی ادعا دثبوت له پاره یو څو ښکاره اولندي بیلگي دي. په تیرو دولسو کلونو کې دپورتنیوجنایاتو په وړاندې کرزي او دلي یې یوازي تأثر ښکاره کړي ، په نامه دپلټني کمیسیون ټاکلي اوبس. ښکاره خبره ده چې دامنیتي تړون تر لاس لیک وروسته به دپورتنی جنایاتو لري داشغالگرو او کورنیو جنایتکارانو له خواه په پوره ډاډه زړه مخ ته روانه وي .

ځکه نو ضرور ده چی دامنیتي تړون دلاس لیک کولو په وړاندي دوطن پالنې اوافغانیت په پوره صداقت او ایمانداري باندې مقاومت وسی، څو دراتلونکو نسلونو دپاره نه یوازې ویاړ بلکه دښه ژوند سبب هم وگرځي . ودې ملي هدف ته درسیدو له پاره دغه ملی سیاسي ډلې او مستقل سیاسي کارپوهان باید دافغانستان داوسني لانجې دحل له پاره دیوه معقول سیاسي حل وړاندیځ نړیوالوته وړاندي کړي ، څو په عین حال کې دامنیتي تړون پر ځای، سیاسي حل د بدیل په توگه رامیدان ته سي . چی په دې هکله زما دنظرڅوټکي ددې لیکني په وروستي برخه کې محترم لوستونکي ویلایسي . البته ما دغه دسیاسي حل وړاندیځ نیژدې دپینځو کلونو راهیسي ونړیوالو او افغاني سیاسي ډلوته دافغاني ویب پانې له لارې ونشرته سپارلي دي.

ددې لیکني اصلي مخه دامنیتي تړون پر حقوقي مشروعیت او قضایي مصونیت باندې ده . دا ځکه چی په اوسني مهال کې افغان ولس داشغال تر بیرغ لاندې دملي مقاومت تر څنګ خپلې شپې صبا کوي ، لازمه ده چی ددې سوال په ځواب باندې خپل یرغمل ولس پوه کړو

آیا په اوسني تر یرغل لاندې مهال کې داسې یو مشروع ارگان شتون لري ، چی ددې امنیتي تړون دلاس لیک صلاحیت ولري ؟ په ځواب کې ویلایسو چی نه ، ځکه په اوس مهال کې هیڅ نوع داسې مشروع ارگان شتون نه لري ، حتا چی امنیتي تړون بېله قضایي مصونیت څخه هم لاس لیک کړي . په دې اړوند دښه وضاحت له پاره لازمه ده چی لومړي مشروعیت تعریف کړو :

مشروعیت : عبارت دهغه حقوقي صلاحیت څخه دی ، چه داکثریت خلگو درایو او ارادې داخستلو په نتیجه کی یو دولت تر لاسه کوي . دا تعریف دنړي داکثریت مروجو دموکراتیکو دولتونومنعکس کونکی دی . دسیاسي او اجتماعي علومو پوهانو مشروع دولتونه پر درو برخو باندې تقسیم کړي دي :

لمړي - هغه خارق العاده شخصیت چه دخلگو ملاترد بي ساري احساساتو له لارې تر لاسه او ددولت په راس کې قرار ونیسي

دوهم - هغه دولتونه چی په عنعنه ئي یا سنتي ډول یې دخلگو باور تر لاسه او مشروع بلل سوي دي .
دریم - هغه دولتونه چه په دموکراتیک شکل یې داکثریت خلگو درایو داخستلو په نتیجه کې مشروعیت تر لاسه کړي وي . باید وویل سي چه ددریم ډول دولتونه که په ریښتیني توگه یې له درغلیو څخه داکثریت خلگو رایه تر لاسه کړي ، دخلگو درینښتیني ارادې منعکس کونکي دی . چه دا دولتونه نظر ونورو دولتونو ته ډیر ه دموکراتیکه بڼه لري . باید ووايو ، مشروعیت یو ثابت مفهوم هم نه دی دا ځکه چه په لمړي قدم کېني ځیني دولتونه کیدلایسي دخلگو درایو ورکولو په نتیجه کې مشروعیت تر لاسه کړي . ولي وروسته د هغوپلانونو څخه چه ټولټاکنودتبلیغاتي کمپاین پر وخت یې د هغو په نتیجه کېني دخلگو رای تر لاسه کړي انحراف وکړي ، نو دخلگو باور او اعتماد دلاسه ورکوي . نو په دي صورت کې بیا دا دولت یو غیر مشروع دولت بلل کیدلایسي . که په دغو هیوادونو کې دموکراسي موجوده وي نو خلک کولایسي دبیا ټولټاکنو غوښتنه و کړي . او که یې په هیواد کېن دموکراسي موجوده نه وي ، نو بیا دا دولت تر خپل ټاکلي وخت تر ختمیدو پوری دبرچي په زور خپل حاکمیت پر ولس باندې تحمیلوي . باید ووايو چی نیژدې دیوه کال راهیسي امریکایي او افغاني خرڅ سوي لوبغاړي په دې لټه کې دي چی دامریکا سره دا امنیتي تړون لاس لیک کړي . څو وکرایسي ددې تړون په رونا کې افغانستان دتیرو دولسو کلونو په څیر تر خپل استعماري او استثماري چتر لاندې وساتي . امریکا ددې سند په لاس ته راوړلو سره غواړي چی نه یوازې نړیوالو ته بلکه خپل ولس ته هم دا وښی چی په افغانستان کې زمور پوځي ادې دافغان ضرورت له مخې پاته سوي او شتون لري، بله کومه مخه نه لری

حقيقت خو دادي چی دځينو سياسي کارپوهانو له نظره اوباما ستراتيژيکي او امنيتي تړونونه دخپل ځان سره امضاء کوي . داځکه چی دافغانستان داوسني رژيم لور پوري واکمنان تول د يرغلگرو لاس پوڅي دي ، او افغان ولس ته کوم مشروعيت نه لري .

دبله طرفه امريکايي چارواکي سعي او تلاش کوي ، چی د امنيتي تړون سند ژر تر ژره تر لاسه کړي ، او وڅنگ ته يي افغان ولس ته دا بيره هم ور په گوته کوي ، که دا امنيتي تړون ددغه لويي جرگي له خواه رد او دقبول ورونه گرځي نومور به خپل تول سربازان دافغانستان څخه وباسو او اقتصادي کومکونه به هم قطع کړو . چی داخپله هغه سياسي دچل او چم څخه دک فشار دي ، چی يوازي دامريکا دکڼو بشکارندويي کوي ، چی د هم دې امنيتي تړون په لاس ليک کولو کي به دوي هر څه تر لاسه کوي . ځکه نو دامريکا دبهرنيو چارو وزير د اکتوبر په نيمايي کي افغانستان ته راغلي او د کرزي سره تر يوې نيمې ورځي ملاقات وروسته دواړه دارگ په ماني کي دامنيتي تړون په هکله دژورنالستانو په وړاندي بشکاره او کرزي دنورو خبرو تر څنگ داسي وويل :

دغه تړون به د افغانستان عزت او ملي حاکميت پرځای کړي مونږ په دې سند کي پر ملي حاکميت، د ملکي تلفاتو د مخنيوي پر مسأله، د تجاوز پر تعريف او د بهرنيو ځواکونو د خپل سرو عملياتو په مسأله کي توافقاتو ته سره ورسېدو.

د بهرنيو ځواکونو او عسکرو د مصونيت په برخه کي بحث اوږد نشو ځکه خبره واضح وه، چی هغه به د افغانستان د خلکو جرگه فيصله کوي، نو سند به بشپړ د افغانستان جرگي ته وړاندي کېږي او جرگه به بحث پرې کوي په ځانگړي ډول د مصونيت پر مسأله.

اوور پسي د امريکا د بهرنيو چارو وزير جان کري دنورو خبرو تر څنگ هيله څرگنده کړه چی دغه جرگه به د امريکا په گټه پريکړه وکړي . دکرزي او جان کري دخبرو څخه داسي نتيجه اخيستل کيږي ، چی دکرزي څرگندوني دپخواه په څير دچل او چم څخه دکي ، هوايي او دملي گڼو ضد خبري دي . ولي دجان کري دڅرگندونو څخه معلومېږي چی ، دي سل په سل کي اطمینان لري چی دا په نامه لويه جرگه به دامريکا گټي په نظر کي نيسي. داځکه چی دا جرگه داستخباراتوله خواه څخه سازمان دهې کيږي .

که دپورتني امنيتي تړون مشروعيت ته دلاس پوڅي حاکميت تربيرغ لاندي وکتل سي ، دملی او نړيوالو حقوقو له پلوه هيڅ ډول مشروعيت نه سي پيدا کولای ، دا ځکه چی : دهيوادونو تر منځ د ستراتيژيکي او امنيتي تړونولاس ليک کول هغه وخت حقوقي مشروعيت تر لاسه کولایسي چی دواړه مستقل او يو پر بل دپوڅی يرغل څخه دباندې شتون ولري . ځکه ديوه هيواد داشغال په مهال کي هر نظامی او اقتصادي تړون دغالب هيواد دکڼو منعکس کونکي وي ، دا ځکه چی لاس پوڅي رژيم يي دخپلو شخصي ، گروپي گټواوبقا له پاره هر ډول تړونونوته حاضر وی، چی لاس ليک يي کړي . چی په دې حالت کي په بشکاره ډول ملي گټي تر پښو لاندي کيږي . ځکه نو کرزي او بله يي کوبښ کړي دي چی ددې استعماري امنيتي تړون متن دلاس ليک څخه مخکي دجمعي رسنيو څخه ليري وساتي . څوځان او ډله يي دولس دقانوني او مشروع فشارڅخه ديو لنډ وخت له پاره پټ ساتل سوي وي .

— دقضايي مصونيت په هکله په لنډه توگه بايد ووايو: څه رنگه چی افغانستان يواسلامي هيواد دي اود ولس نيژدي ۹۸ فيصده يي داسلام په مبارک دين باندي مشرف دي ، او په دې باندي عقیده لري ، چی پاک خداي (ج) ديوه بنده دحق څخه بل بنده ته نه تيريري يعني دا(حق العبد) دي . دا په دې معني چی که يو انسان دبل انسان په ذريعه په قتل رسيږي دا حق يوازي دهغي کورني دي ، چی مقتول پوري اړه پيدا کوي چی هغوي دا قاتل بخښي ، او که داسلامي شريعت سره سم جزا ورکوي . ځکه نو په افغانستان کي هيڅ داسي يو ارگان او لور پوري حاکميت شتون نه سي پيدا کولای ، چی د يو ه خارجي هيواد پوځ ته دقضايي مصونيت حق ورکړي . حتا که په افغانستان کي مشروع قانوني

حاکمیت هم شتون ولري ، دقضایي مصونیت حق و بهرنیو لښکروته نه سي ورکولاي . چی بهرني مجرم پوځیان د بشري او اقتصادي جناياتو په کولو سره بیا هم مصون وگرځي ، او یا دتیرو کلونو په څیر ځيني بهرني جنايتکاران د رواني مریضي تر نامه لاندې او ځيني بیا په خپلو هیوادونو کې دمحکمي تر نامه لاندې دافغانستان څخه و ایستل سي . ځکه نو نه کرزي او نه داستخباراتو له لاري راغوبتل سوي (۲۵۰۰) کسيزه په نامه لویه جرگه ددې صلاحیت لري ،چی دا امنیتي تړون امضاء کړی . ځکه ددې تړون امضاء کونکي به دملې خاینینونو په نامه یاد سي .دبله طرفه وسله وال مقاومت هم دا تړون غیر قانوني او نا مشروع بللي دي . ځکه نو، وڅنگ ته به د بي امنیو لمن پراخه ، افغان به یې دافغان سره په جنگ اچولي او دمنطقي هیوادونو ته به یې ښه پلمه په لاس ورکړي وي . باید ووايو چه په اوس مهال کې دنړي دسیاسي او اقتصادي شرایطو څخه هم داسي معلومیږي ، چه که هر څونه ژر دافغانستان داوسني لانجی دسیاسي حل له پاره سعی وتلاش وکړل سی ، په هغه اندازه به په افغانستان او منطقه کېني بشري ناورین ته دپاي ټکي ایښول سوي ، دافغان ولس گټي به خوندي ساتل سوی ، او د ریښتیني ولس واکي له پاره به هم پراخه زمینه رامنځ ته سوي وي . ځکه نو ضرور او لازمي ده چی ژر تر ژر ه په کابل کې یو بین الا افغاني کنفرانس جوړ، چی په دې کنفرانس کې نه یوازي د سیاسي حل د میکانیزم پر وړاندیزباندي پریکړه وسي ، بلکه په دې کنفرانس کې باید یو کمیسیون هم وټاکل سي . چی د هم دغه منتخب کمیسیون په ذریعه د میکانیزم وړاندیز ملگرو ملتونو ، دامریکا تر رهبري لاندې نړیوالې ټولني او دوسله وال افغاني مقاومت ورهبريو ته وسپارل سي . چی ددې کنفرانس ابتکار باید ملی دموکراتیک گوندونه او ملی مستقل سیاسي کار پوهان په لاس کې واخلي . **ولي دا هم باید په ښکاره وضاحت دجنگ دواړو خواوو ته توضیح او و ویل سي ، چه دواړه طرفه باید دخپلو هغو غیر عملی دریځونو څخه لږ څه شاته ولاړ سي کوم چه په افغانستان او منطقه کېني دصلح دراتلو دڅنډ سبب گرځي** دمثال په ډول :

امریکا او ددوي لاس پوځي دولت باید دشرط دوسله وال مقاومت په وړاندې لیري کړي ، چه هغوي دي دافغانستان اساسي قانون ومني او وسله دي پر مځکه کېښیږدي بیا دي نو دخبرو ومیز ته حاضر سي . چه دا نو په واقعیت کېني د مذاکرو له پاره شرط نه بلکه په ښکاره ډول دتسلیمي معنی لري . ولي وسله وال مقاومت هم باید د مذاکرو څخه وړاندې دملی گټو په پام کې نیولو سره داسي شرطونه لیري کړي ، چی هغه د مخامخ خبرو او مذاکرو دڅنډ سبب گرځي .

دافغاني منتخب کمیسیون د وړاندیز له مخي دي د ملگري ملتونو اداره بایدپه دې حساسو شیبو کې ودې ته وهڅول سي چی دامریکا تررهبري لاندې نړیوال ائتلافي ځواک ، دافغانستان وسلوال پوځ او ددولت په مقابل کې وسله وال مقاومت بي له قیدواوشرطه اوربند اعلان اودملگرو ملتونوله خواه دي دواړه طرفه د مذاکري له پاره و نړیوال کنفرانس ته راوبلل سي .

دسیاسي حل دمیکانیزم له پاره ځيني اساسي ټکي :

۱ - ددې نړیوال کنفرانس افغاني گډون کونکي باید دافغانستان داوسني حاکمیت اوددوي په مقابل کې د وسله وال مقاومت سربریږه یو تعداد آزاد پر وطن مین په داخل او بهر کېني سیاسي کارپوهان ، دملی دموکراتیکو گوندونو استازي اویو شمیر په ولس کې محبوب شخصیتونه وي .

۲ - دا نړیوال کنفرانس بایدد هیڅ یوه بهرني هیواد دنظامي ، سیاسي اواقصادي اغیزي لاندې نه وي .

۳ - دبهرنیو قواوودوتلو زماني جدول دي داسي جوړکړل سي ، چه هیڅ نوع بي امنیو ته مخه خلاصه نه کړي .

۴ - که د بهرنیو قواوو دوتلو پر سر اوزماني جدول باندي خبرو ځان ته مشکله ښه اختیار کړل ، نوپه هغه صورت کې دي ددغه ټاکلي وخت دپاره دملگرو ملتونو دصلح ځواک او یادي داسلامي نړي دهیوادونوڅخه نظامي پوځونه بله

ګاونډي هيوادونو څخه را وغوښتل سي كوم چى دبرغل په كلونو كې دناتو تر رهبري لاندې شتون نه درلودې • ولي په هم دغه ټاكلي وقفه كې بايد په مملكت كښى ټولې غير قانوني اسلحى دهر گروپ او خصوصي امنيتي شركتونو څخه چه وي راټولې اودملي دفاع او كورنيو چارو وزارت ته وسپارل سي •

۵ - دا نړيوال كنفرانس بايددافغانستان دملي گټو په نظر كې نيولو سره نوي لنډ مهاله اداره جوړه او تر راتلونكي لويې جرگې تر جوړيدو پوري دي دولتي چاري مخ ته بوزي •

۶ - د اكنفرانس بايد پر نړيوالي ټولني باندي زور واچوي چه دراتلونكو پينځو كلونودپاره بي له قيده اوشرطه خپلو اقتصادي كومكونوته ادامه ور كړي • ولي دهر كال په اخر كښي بايد دپيسو دمصرف دقيق راپور واخيستل سي اودنوي كال اقتصادي كومك پيسي دي ددولت په واك كې كښيښول سي •

۷ - ملگري ملتونه بايد دامنيت شورا ته وظيفه ور كړي چه په راتلونكو وختونوكې دافغانستان په كورنيو چارو كې كوم بهرني هيواد مداخله ونه كړي • او په دي هكله دي دافغانستان نوي دولت ته نړيوال تضمين هم ور كول سي •

۸ - د افغانستان نوي دولت بايد دپخوا په څير خپله عنعنه ئي بيطرفي وساتي او خپلي ديپلوماتيكي اړيكي دي نه يوازي دهمسايه هيوادونو سره بلكه دنړي دټولو هيوادونو سره دمتقابل احترام پر اصل باندي وساتي •
تمت بالخير

۲۰۱۳/۱۱/۱۵